

Патриаршеска литургия за празника на старинния храм „Св. София - Премъдрост Божия“

На 28 април 2025 г. – понеделник след Томина неделя, Негово Светейшество Софийският митрополит и Български патриарх Даниил възглави светата Литургия в столичния старинен храм „Св. София - Премъдрост Божия“, който отбелязва своя храмов празник.

В съслужение с патриарх Даниил бяха Негово Преосвещенство Мелнишкия епископ Герасим – гл. секретар на Светия Синод, архимандрит Йоан – протосингел на Софийската света митрополия, ставрофорен иконом Кирил Дидов – духовен надзорник на Софийска епархия и председател на старинния храм, храмовото духовенство и многобройно столично свещенство, заедно с протодякон Иван Петков и дякон Кръстан Койчев.

Песнопенията на утрента бяха изпълнени от проф. Иван Желев и Грисен Чакъри, към които се присъедини част от служещото духовенство, а светата

Литургия бе огласена от храмовия хор с диригент Мария Русева.

В края на богослужението Негово Светейшество произнесе слово за София – Божията Премъдрост, чието име възприема столичният град:

„Воистину Воскресе Христос и даде на света нов живот, който извира от Източника на Живота – Христос; благодатен живот, който тече в живот вечен (Йоан 4:14), и който сме призвани като християни да усвояваме тук и да се стремим да наследим за вечността.

Какво благословение за всички нас, че живеем в град, посветен на Божията Премъдрост – Второто лице на Светата Троица, Въплътеният Син Божий, Който за нас пострада и възкръсна. Това, както ни радва, така ни и задължава. След неколkokратни наименования по различен начин – Сердика, Средец, Триадица, в края на XIV век се утвърждава името „София“ по наименованието на древния храм, в който се намираме. Колко много губим от това, че е прекъсната традицията на Богочитанието през атеистичния режим, когато жителите на града не са свързвали името му с нещо друго освен със столицата на държавата.

Тази традиция датира още от Второто българско царство. Храмовият празник тук е бил на днешния ден – понеделник след Томина неделя. Изследователите нямат единодушно мнение относно причината за тази дата. Вероятно поради това, че тук е имало гробище, а според православната традиция понеделника след Томина неделя хората отиват и извършват родителски задушници. Може би оттук е тръгнал обичаят да се събират на този ден, именно в понеделника след Томина неделя.

Тази традиция не е продължена. До този момент храмовете, носещи името София празнуват на Преполовение, когато преимуществено се говори за това, че юдеите се питат „Кой е Този и откъде е тази премъдрост у Него?“, и в химните на Богослужението четем: „Задаваха си тези въпроси, като не знаеха, че Ти си Божията Премъдрост, сътворила света“.

В началото на 90-те години за празник на града тогавашното столично ръководство определя датата 17 септември, когато чествуваме светите мъченици Вяра, Надежда, Любов, и тяхната майка София. Виждаме колко е необходима религиозната просвета и каква загуба е, когато човеци заемат определени постове, но не са осведомени относно по-специфични богословски въпроси. Вече толкова години се е утвърдила традицията празникът на града да бъде 17 септември, но е необходимо и да се почита

именно Божията Премъдрост, чието име всъщност носи нашият град.

От 2002 г. този ден – понеделник след Томина неделя, е възприет да бъде празник и на област София, която обхваща град София, Банкя, Бухово, Нови Искър, както и тридесетина селища в околностите“.

„Нека не бъдем неосведомени, но да знаем на кого е именуван градът ни – на светата Божия Премъдрост – Въплътеният Син Божий, Господ Иисус Христос. Малко по малко да се просвещаваме и жителите на града да започнат да почитат светото Име Божие. Нека го почитаме и с дела, и с живот, да се устройваме самите ние като дом Божий, дом на Божията Премъдрост, в съответствие със значението на името на града София, за да обитава между нас Божията Премъдрост: дето са двама или трима събрани в Мое име, там съм Аз посред тях (Мат. 18:20). Най-напред, ние, като християни, трябва да дадем пример, че между нас е Христос, като имаме грижа, уважение и любов помежду си. Да се устройва и градът ни именно според Божията Премъдрост, за да го има Божието благословение над нас. Дай, Боже, да утвърди и опази Господ този град във век века. Честит и благословен празник! Божието благословение да бъде върху всички нас!“, завърши словото си Негово Светейшество.

Текст: Михиал Тасков

Снимки: Пламен Михайлов

bg-patriarshia.bg